कृषि पणन विषयक बातम्या : जून 2025

देशोन्नती

कृउबा समिती पदाधिकाऱ्यांसाठी एक दिवसीय पणन कार्यशाळा

वाशिम : जिल्ह्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांमधील पदाधिकाऱ्यांसाठी एक दिवसीय पणन विषयक कार्यशाळा २५ जून रोजी हॉटेल दानिश एम्पायर, वाशिम येथे उत्साहात पार पडली. महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळ, पुणे व राष्ट्रीय सुगी पश्चात तंत्रज्ञान संस्था, तळेगाव दाभाडे (जि. पुणे) यांच्या संयुक्त विद्यमाने ही कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती.

या कार्यशाळेत जिल्ह्यातील सर्व बाजार समित्यांचे सभापती, उपसभापती, संचालक व सचिव यांनी सहभाग घेतला. कार्यशाळेत कलम ३७ अन्वये बाजार समिती फीचा वापर, केंद्र शासनाच्या कृषी बाजार सुधारणा योजना, कृषी उत्पादने, गुणांकन पद्धती तसेच विविध कृषी योजनांबाबत तज्ज्ञांनी सविस्तर मार्गदर्शन केले. अरिफ शाह, जिल्हा अध्यक्ष, कृषी अधिकारी, वाशिम यांनी 'वाशिम जिल्ह्यातील कृषी उत्पादने' या विषयावर माहिती दिली. महेश कच्छवे जिल्हा उपनिबंधक, वाशिम यांनी बाजार समितीच्या गुणांकन पद्धतीचे महत्त्व समजावले, तर रवींद्र सावंत सहाय्यक निबंधक, वाशिम यांनी कलम ३७ अंतर्गत बाजार फीच्या उपयोगावर प्रकाश टाकला.

दिनेश डागा उपसरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळ, अमरावती यांनी मंडळाचे कार्य व केंद्र शासनाच्या योजना उलगडून दाखवल्या. विश्वास जाधव व्यवस्थापक, राष्ट्रीय सुगी पश्चात तंत्रज्ञान संस्था यांनी प्रशिक्षण कार्यक्रमाची माहिती दिली. या कार्यशाळेचे आयोजन डागा, जाधव, तसेच सहाय्यक व्यवस्थापक संतोष डोईफोडे व गिरीश गजेंगी यांनी केले. कार्यशाळा अतिशय माहितीपूर्ण व फलदायी ठरल्याची भावना उपस्थित पदाधिकाऱ्यांनी व्यक्त केली.

Washim Edition
Jun 26, 2025 Page No. 8
Powered by: erelego.com

Pudhari, 22/06/2025

समृद्धी महामार्गालगत स्थापणार पाच कांदा 'महाबँक'

मुंबई : चंदन शिरवाळे

राज्यातील शेतकऱ्यांच्या हितासाठी मुंबई-नागपूर समृद्धी महामार्गावरील प्रस्तावित औद्योगिक नोड्सपैकी पाच ठिकाणी कांदा महाबँक स्थापन करण्यात येणार आहे.

महाराष्ट्र हा कांदा उत्पादनात देशात आघाडीवर आहे. मात्र, कांदा लवकर खराब होतो. त्यामुळे पीक हाती येताच घाईघाईने कांदा विक्री करावी लागते. यामुळे शेतकऱ्यांना बाजारात योग्य दर मिळत नाही. अनेकदा उत्पादन खर्चही निघत नसल्यामुळे शेतकरी हवालदिल होतात. हे लक्षात घेऊन, कांद्याच्या टिकावूपणासाठी विकिरण केंद्र स्थापन करण्याचा प्रस्ताव विज्ञान व तंत्रज्ञान मंत्रालयाच्या 'सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी पार्क'ने राज्य सरकारच्या 'महाराष्ट्र इन्स्टिट्यूट पान ६ वर ▶

"महाराष्ट्र हे प्रमुख कांदा उत्पादक राज्य आहे. कांदा निर्यातीत राज्याचा ४० टक्के वाटा आहे. परंतु, बाजारभावातील अस्थिरता कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांची मुख्य समस्या आहे. कांदा बँकेच्या स्थापनेमुळे विकिरण तंत्रज्ञानाचा वापर करून कांदा साठवणूक होणार असल्याने शेतकऱ्यांना चांगला भाव मिळण्यास मदत होईल.

- जयकुमार रावल
पणनमंत्री, महाराष्ट्र राज्य

१ राज्यात प्रथमच कांदा महाबँक उभारणी

२ एका महाबँकेसाठी सुमारे ८३६ कोटी रुपयांचा खर्च अपेक्षित

• महाराष्ट्रामध्ये कांदा उत्पादनासाठी नाशिक, पुणे, सोलापूर, अहिल्यानगर, जळगाव आणि सातारा हे जिल्हे प्रसिद्ध आहेत

३ पाच महाबँकांसाठी एकूण ४ हजार १८० कोटी रुपये खर्च

४ नाशिक जिल्हा हा भारतातील सर्वात मोठा कांदा पुरवठादार आहे

५ कृषी मंत्रालयाच्या अंदाजानुसार, जून २०२५ मध्ये संपणाऱ्या पीक वर्षात भारतातील कांद्याचे उत्पादन १९ टक्क्यांनी वाढून २८८.७७ लाख टन होण्याची अपेक्षा आहे. मागील वर्षी कांद्याचे उत्पादन २४२.६७ लाख टन होते

६ साधारणपणे खरीप हंगामात ८०-१०० क्विंटल एकरी उत्पादन

७ रब्बी पीक १२०-१४० क्विंटल एकरी

समृद्धी महामार्गालगत स्थापणार पाच कांदा 'महाबँक'

इन्स्टिट्यूट ऑफ ट्रान्सफॉर्मेशन (मित्रा)' संस्थेला दिला होता. आता राज्याच्या बाजार समिती विभागाने मागिल आठवड्यात पुणे जिल्ह्यातील राजगुरूनगर येथे असलेल्या राष्ट्रीय कांदा व लसूण संशोधन केंद्राला पत्र पाठवून यासंदर्भात अभिप्राय मागवला आहे. संचालनालयाकडून अहवाल आल्यानंतर ठिकाणांची निवड करण्यात येणार आहे.

Maharashtra Times, 22/06/2025

नवीन बाजार हस्तक्षेप योजना आणणार

टोमॅटो, कांदा, बटाट्याबाबत केंद्रीय कृषिमंत्री चौहान यांची घोषणा

ॲग्रोवन वृत्तसेवा

मुंबई : टोमॅटो, कांदा, बटाटा या पिकांसाठी नवीन बाजार हस्तक्षेप योजना आणली जाईल, अशी घोषणा केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांनी शुक्रवारी मुंबईत केली.

'नाफेड' आणि एका खासगी संस्थेच्या वतीने आयोजित 'सहकारातून समृद्धी : १०० वर्षांची प्रगती' या कार्यक्रमात ते बोलत होते. ते म्हणाले, ''बटाटा, कांदा आणि टोमॅटो उत्पादक शेतकरी दुसऱ्या राज्यात गेल्यावर त्यांच्या उत्पादनाला जास्त किंमत मिळते. अशा परिस्थितीत येणारा वाहतुकीचा खर्च केंद्र सरकार उचलेल. शेतकऱ्यांना योग्य किंमत मिळावी आणि बाजारात ग्राहकांना टोमॅटो, कांदा आणि बटाटा या पिकांच्या किमती कमी व्हाव्यात यासाठी राज्य किंवा केंद्रशासित प्रदेश सरकारच्या विनंती वरून बाजार हस्तक्षेप केला जातो. शेतकऱ्यांना मालाला योग्य किंमत मिळावी आणि ग्राहकांना योग्य किमतीत उत्पादने मिळावीत यामध्ये संतुलन असले पाहिजे, यासाठी आम्ही प्रयत्नशील आहोत.''

ते पुढे म्हणाले, ''शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पादनाची योग्य किंमत मिळावी यासाठी केंद्र सरकार सर्वतोपरी प्रयत्न करीत आहे.

पान ४ वर »

'अर्थव्यवस्थेत शेतीचा महत्त्वाचा वाटा'

कृषिमंत्री चौहान म्हणाले, की शेतकऱ्यांचे महत्त्व कधीही संपू शकत नाही. आजही शेती हा भारतीय अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे, देशाच्या जीडीपीमध्ये या क्षेत्राचे १८ टक्के योगदान आहे आणि सुमारे ४६ टक्के लोकसंख्या शेतीवर अवलंबून आहे. पंतप्रधान मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली देशाने कृषी क्षेत्रात प्रगती केली आहे. देशाने अन्नधान्य उत्पादनात सुमारे ४४ टक्क्यांनी वाढ केली आहे.

नवीन बाजार हस्तक्षेप योजना आणणार

» पान १ वरून

शेतकऱ्यांनी नोंदणी केल्यानंतर तूर, मसूर आणि उडीद देखील खरेदी केले जाईल. डाळी, तेलबिया आणि सोयाबीनची या वर्षी विक्रमी खरेदी केली आहे. साठवणुकीच्या व्यवस्थेसाठी शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत केली जाईल. सोयाबीन आणि तेलबियांचे उत्पादन वाढवण्यासाठी पूर्ण जोमाने प्रयत्न केले जात आहेत.''

या वेळी कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे यांच्यासह सहकार आणि कृषी विभागातील अधिकारी उपस्थित होते.

कापूस, सोयाबीन, उसासाठी विशेष बैठका

२४ जून रोजी भारतीय कृषी संशोधन परिषद आणि देशभरातील इतर संस्थांच्या शास्त्रज्ञांशी व्हर्च्युअल पद्धतीने संपर्क साधून व्यापक विचारमंथन केले जाणार असल्याची माहिती श्री. चौहान यांनी दिली. तर २६ जून रोजी इंदूर येथे सोयाबीन उत्पादनावर आणि २७ जून रोजी गुजरात येथे कापूस उत्पादनावर बैठक आयोजित केली जाणार आहे. ऊस लागवडीसंदर्भात उत्तर प्रदेशात एक विशेष बैठक आयोजित केली जाईल. समस्यांनुसार उपाय शोधण्यासाठी आणि प्रभावी अंमलबजावणीसाठी प्रयत्न केले जात असल्याचे ते म्हणाले.

Agrowon, 12/06/2025

महाॲग्रो

'मॅग्नेट'च्या अध्यक्षपदी पणनमंत्री

सुकाणू समितीची फेररचना; मुख्य सचिवांऐवजी मुख्यमंत्री अध्यक्ष

ॲग्रोवन वृत्तसेवा

मुंबई : आशियायी विकास बँकेच्या अर्थसाह्याने राज्यात राबविण्यात येणाऱ्या महाराष्ट्र ॲग्री बिझनेस नेटवर्क म्हणजेच मॅग्नेट प्रकल्पाच्या अध्यक्षपदी पणनमंत्री जयकुमार रावल यांची नियुक्ती करण्यात आली. तर सुकाणू समितीच्या रचनेत बदल करण्यात आला असून आता मुख्यमंत्री या समितीचे अध्यक्ष असतील.याआधी या दोन्ही जबाबदाऱ्या मुख्य सचिवांकडे होत्या.

राज्यात सहा वर्षांसाठी मॅग्नेट प्रकल्प सर्व जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात येत आहे. यामध्ये शेतकऱ्यांच्या विषयांची प्राधान्याने हाताळणी होण्यासाठी लोकप्रतिनिधींचा समितीमध्ये समावेश असावा, अशी मागणी होत होती. त्यानुसार मंत्रिमंडळ बैठकीत मॅग्नेटचे अध्यक्ष हे पणनमंत्री तर पणन विभागाचे सचिव हे सहअध्यक्ष असतील असा निर्णय घेण्यात आला होता. तसेच सुकाणू समितीच्या रचनेतही बदल करण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला होता. या समितीचे अध्यक्ष मुख्यमंत्री तर उपाध्यक्ष पणन मंत्री आणि सदस्य म्हणून मुख्य सचिव असतील असा निर्णय घेण्यात आला होता. त्याबाबतचे शासन आदेश काढण्यात आले आहेत. सुकाणू समितीमध्ये वित्त, नियोजन विभागाचे अपर मुख्य सचिव, उद्योग, कृषी, महिला व बालविकास विभागाचे सचिव सदस्य तर सहकार पणन व वस्त्रोद्योग विभागाचे सचिव सदस्य सचिव असतील.

मॅग्नेटच्या अध्यक्षपदी याआधी मुख्य सचिवांची नियुक्ती करण्यात आली होती. मात्र नव्या निर्णयानुसार आता पणनमंत्री अध्यक्ष असतील. पणन विभागाचे सचिव सहअध्यक्ष तर मॅग्नेटचे प्रकल्प संचालक सदस्य सचिव कायम ठेवण्यात आले आहेत. त्यानुसार महिला आर्थिक विकास महामंडळाचे कार्यकारी संचालक, पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळाचे कार्यकारी संचालक, 'पणन'चे उपसचिव, कृषी विभागाचे उपसचिव, वित्त विभागाचे उपसचिव आणि नियोजन विभागाचे उपसचिव या समितीचे सदस्य असतील.

सुकाणू समितीचे अधिकार

प्रकल्पाचा अंतिम आराखडा मंजूर करणे प्रकल्प आराखड्यात आशियायी विकास बँकेच्या सहमतीने आवश्यकतेनुसार बदल करणे, प्रकल्प अंमलबजावणीमध्ये धोरणात्मक बदल करणे, प्रकल्पाचा आढावा घेणे अंदाजपत्रक व प्रशासकीय बाबींना मान्यत तसेच आवश्यकतेनुसार बदल करण्याचे अधिकार समितीला आहेत. हा प्रकल्प एक हजार कोटींचा असून त्यापैकी ७० टक्के निधी अशियाई विकास बँकेकडून कर्ज स्वरूपात, तर ३० टक्के निधी राज्य शासनाच्या स्वनिधीतून उभारण्यात येणार आहे. या प्रकल्पांतर्गत राज्यहिस्सा व बाह्य हिश्श्याकरिता प्रत्येक वर्षी निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो.

मॅग्रेट प्रकल्प

राज्यातील शासकीय योजना आणि प्रकल्पांच्या माध्यमातून संघटित केलेल्या शेतकऱ्यांना व आवश्यकतेनुसार नवीन शेतकरी उत्पादक संस्था स्थापन करून त्याद्वारे शेतीमालावर प्रक्रिया करून तो थेट ग्राहकांना किंवा खासगी उद्योजकांना विक्री करण्यासाठी महाराष्ट्र ॲग्री बिझनेस नेटवर्क प्रकल्पाच्या माध्यमातून अर्थसाह्य देण्यात येते. राज्यातील डाळिंब, केळी, संत्रा, मोसंबी, सीताफळ, पेरू, चिकू, स्ट्रॉबेरी, भेंडी, हिरवी व लाल मिरची यांची मूल्य साखळी तयार करून शेतकऱ्यांची आर्थिक प्रगती करणे हे प्रकल्पाचे मुख्य उद्दिष्ट आहे.

Agrowon, 11/06/2025

पुणे, नागपूर, सोलापुरात 'क्लीन प्लँट सेंटर' होणार

केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांची घोषणा

अॅग्रोवन वृत्तसेवा

पुणे : भारताला जगाची 'फ्रूट बास्केट' बनविण्याचे उद्दिष्ट केंद्राने ठेवले असून, त्याचे नेतृत्व निर्विवादपणे महाराष्ट्र करेल. या योजनेतून द्राक्षासाठी पुण्यात, संत्र्यासाठी नागपूरला; तर डाळिंबाकरिता सोलापूरमध्ये 'शुद्ध लागवड सामग्री केंद्र' (क्लीन प्लँट सेंटर) स्थापन केले जातील, अशी घोषणा केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांनी केली.

पुणे जिल्हाधिकारी कार्यालय व कृषी विभागाने देशातील पहिली आंतरराष्ट्रीय 'अॅग्री हॅकेथॉन' पुण्याच्या कृषी महाविद्यालय प्रांगणात आयोजित केली होती. या तीनदिवसीय उपक्रमाच्या मंगळवारी (ता. ३) झालेल्या समारोप व पारितोषिक वितरण सोहळ्यात ते बोलत होते.

पान ४ वर »

पुणे, नागपूर, सोलापुरात 'क्लीन प्लँट सेंटर' होणार

» पान १ वरून

व्यासपीठावर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे, उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील, रोहयो व फलोत्पादन मंत्री भरत गोगावले, कृषी विभागाचे प्रधान सचिव विकासचंद्र रस्तोगी व कृषी आयुक्त सूरज मांढरे, पुण्याच्या प्रभारी विभागीय आयुक्त श्रीमती कविता द्विवेदी, पुण्याचे जिल्हाधिकारी जितेंद्र डुडी, पुणे जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गजानन पाटील तसेच इतर मान्यवर उपस्थित होते. हॅकेथॉनमध्ये 'कृषी क्षेत्रातील कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा उपयोग' या श्रेणीत प्रथम क्रमांक पटकाविल्याबद्दल 'जयेश एआय सोल्यूशन' यांना २५ लाखांचे पारितोषिक देत गौरविण्यात आले.

अत्याधुनिक रोपवाटिका तयार करणार : चौहान

श्री. चौहान म्हणाले, ''फलोत्पादनात आज भारत अग्रगण्य असण्याचे श्रेय महाराष्ट्रातील कष्टाळू शेतकरी व राज्याच्या धोरणाला आहे. मात्र, फलोत्पादनात शुद्ध लागवड सामग्रीचा अभाव आहे. शेतकऱ्यांना दर्जेदार व कीडरोगमुक्त वाण मिळत नसल्यामुळे उत्पादन घटते. पीकसंरक्षण खर्च वाढतो. ही समस्या हाताळण्यासाठी देशात ९ ठिकाणी 'शुद्ध लागवड सामग्री केंद्र' (क्लीन प्लँट सेंटर) स्थापन केले जाणार आहेत. त्यातील तीन महाराष्ट्रात असतील. या केंद्रांसोबत इस्राईल व हॉलंडच्या मदतीने अत्याधुनिक रोपवाटिका तयार होतील. त्यामुळे या राज्यातून जगाला उत्कृष्ट फळे निर्यात होतील.''

शास्त्रज्ञ व शेतकऱ्यांमध्ये तयार झालेल्या दरीवर केंद्रीय कृषिमंत्र्यांनी बोट ठेवले. ते म्हणाले की, शेतकरी व शास्त्रज्ञ एकत्र आले तर चमत्कार होऊ शकतो. कृषिमंत्री म्हणून मीसुद्धा केवळ दिल्लीत राहून जमणार नाही. मंत्री शेतात जात नाही व शेतकऱ्यांचे ऐकत नाही तोपर्यंत कृषिविकास होणार नाही. त्यामुळे मीदेखील शेतकऱ्यांसोबत सतत राहण्याचा प्रयत्न करतो आहे. नव्या तंत्राच्या प्रतीक्षेत शेतकरी राबत आहेत. केंद्रीय संस्थेकडे १६ हजार कृषी शास्त्रज्ञ आहेत. त्यांना आता आम्ही गावागावात जाण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

पुण्यात संगोपन केंद्र : मुख्यमंत्री फडणवीस

''कृषी क्षेत्राला सर्वात जास्त आता तंत्रज्ञानाची गरज आहे. वाढती मजुरी व लागवड खर्च, बदलते हवामान व त्यातून पिकांना बसणारा फटका यामुळे शेतीमधील उत्पादकता वाढवून तिला नफेशीर करण्याचे आव्हान आपल्यासमोर आहे. हे आव्हान केवळ तंत्रज्ञान पेलू शकते. त्याकरिता ॲग्री हॅकेथॉनसारख्या स्पर्धा भरविण्यात आली. त्यातून नव्या कंपन्या (स्टार्टअप्स) पुढे येतील. त्याकरिता कृषी सचिवांनी पुणे कृषी महाविद्यालयात संगोपन केंद्र (इनक्युबेशन सेंटर) उभारावे,'' असे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस या वेळी म्हणाले. ॲग्री हॅकेथॉनसारखे उपक्रम प्रत्येक जिल्ह्यात भरवावेत. त्यातून पुढे येणाऱ्या संशोधनाचे रूपांतर उत्पादनात व्हावे व ती उत्पादने थेट शेतकऱ्यांच्या बांधावर पोहोचविण्यासाठी राज्य शासन पुढाकार घेईल'', अशी ग्वाही मुख्यमंत्र्यांनी दिली.

पुणे : 'पुणे आंतरराष्ट्रीय ॲग्री हॅकेथॉन'निमित्त घेण्यात आलेल्या स्पर्धेत प्रथम क्रमांकाचे २५ लाखांचे पारितोषिक 'जयेश एआय सोल्यूशन्स' यांना केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांच्या हस्ते मंगळवारी (ता. ३) प्रदान करण्यात आले. या वेळी डावीकडून कृषिमंत्री ॲड. माणिकराव कोकाटे, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, शिवराजसिंह चौहान, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, मंत्री भरत गोगावले.

'एआय'चा वापर वाढणार : उपमुख्यमंत्री पवार

उपमुख्यमंत्री श्री. पवार म्हणाले, '''देशाच्या कृषी व्यवस्थेला दिशा देण्याचे काम राज्यातील शेतकरी व कृषी संलग्न संस्थांनी केले आहे. पुण्यात सन १६३६ मध्ये राजमाता जिजाऊ माँसाहेबांनी सोन्याचा नांगर चालविला. ही घटना प्रतिकात्मक असली तरी देशाच्या कृषी प्रगतीचा पायाच या घटनेने घातला आहे. आता शेतीचा टप्पा कृत्रिम बुद्धिमत्ता म्हणजेच 'एआय'जवळ पोचला आहे. ॲग्री हॅकेथॉनसाठी ५०० हून अधिक अर्ज आले होते. त्यापैकी केवळ १२५ नावीन्यपूर्ण प्रस्तावांना सहभागी करून घेता आले. कमी जागेत व कमी खर्चात यापुढे केवळ नफ्याची शेती करावी लागेल. या संकल्पनेला दिशा देण्याचे काम ॲग्री हॅकेथॉनने केले आहे. या उपक्रमातून मिळणारे 'एआय'सह इतर तंत्रज्ञान बांधावर नेण्याचे काम कृषी विभागाकडून केला जाईल.''

Times of India, 04/06/2025

Centre to set up 3 horticulture units in Maha, says Chouhan

Anurag.Bende
@timesofindia.com

Union agriculture minister Shivraj Singh Chouhan with chief minister Devendra Fadnavis on Tuesday

Pune: Union agriculture minister Shivraj Singh Chouhan on Tuesday announced that Central govt will set up three horticulture facilities for grapes, oranges and pomegranates in Pune, Nagpur and Solapur at a cost of Rs300 crore under its clean plants programme. These facilities among others will offer farmers healthy saplings for production of crops.

"State has shown a path to the entire country by producing fine qualities of grapes, pomegranates, oranges, vegetables, and other agricultural produce. Centre will help the farmers increase production and get better returns for their crops," he said while attending an agri hackathon organised at Agriculture College in Pune.

Calling Maharashtra the horticulture hub of the country, he said during his recent visits to various states, farmers came up with complaints of not getting healthy saplings. "Some private companies are also providing saplings that appear to be healthy, but when the yield comes, some bacteria or viruses are found in them," Chauhan said.

He said Centre will set up nine facilities across the country to boost horticulture, of which three will be in Maharashtra. "The one in Pune will focus on grapes, while the facilities in Nagpur and Solapur will work on saplings of oranges and pomegranates respectively."

CM Devendra Fadnavis said state govt will provide the necessary help to winners of Agri Hackathon so that they can convert their innovations into successful start-ups. "Climate change has affected agriculture production, and the use of technology can address the problem." Deputy CM Ajit Pawar and state agriculture minister Manikrao Kokate were also present.

Samana, 04/06/2025

राज्य सरकारने शेतमाल दिल्लीला पाठविल्यास केंद्र सरकार खर्च देईल

– कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान

नारायणगाव, दि. ३ (सा.वा.) – 'राज्य सरकारने संस्थेद्वारे शेतकऱ्यांचा टोमॅटो, कांदा, बटाटा हा शेतमाल थेट दिल्ली आणि मुंबई येथे पाठविला, तर त्या वाहतुकीचा खर्च केंद्र सरकार देईल. याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे,' असे केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांनी सांगितले.

विकसित कृषी संकल्प अभियानांतर्गत कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या नारायणगाव उपबाजार केंद्रात पदयात्रा आणि कृषी विज्ञान केंद्र येथे शेतकरी मेळावा झाला. त्यावेळी ते बोलत होते. याप्रसंगी राज्याचे कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे, केंद्रीय कृषी विभागाचे सहसचिव फ्रक्लीन खोंडग, कृषी आयुक्त सूरज मांढरे, उपमहासंचालक डॉ. एस. के. सिंग, संचालक डॉ. एस. के. रॉय, कृषी विज्ञान केंद्राचे चेअरमन अनिल मेहेर, खासदार डॉ. अमोल कोल्हे, आमदार शरद सोनवणे, माजी आमदार अतुल बेनके, प्रदीप कंद, देवेंद्र शहा आदी उपस्थित होते.

शिवराजसिंह चौहान म्हणाले, 'विविध भागांत शेती उत्पादने वेगळ्या प्रकारे घेतली जावीत, यासाठी केंद्र आणि राज्य सरकार काम करत आहे. टोमॅटोमध्ये विशेष संशोधन करण्याची गरज आहे. टोमॅटो बियाण्यावर संशोधन होणे आवश्यक आहे.'

...तोपर्यंत शेतकऱ्यांचे प्रश्न सुटणार नाहीत

'कृषिमंत्री आणि कृषी विभाग शेतकऱ्यांच्या बांधावर जोपर्यंत जात नाही, संवाद साधत नाही, तोपर्यंत शेतकऱ्यांचे प्रश्न सुटणार नाहीत. केंद्राच्या कृषी विभागांतर्गत १६ हजार शास्त्रज्ञ आहेत. ते कृषी खात्याच्या प्रयोगशाळा किंवा कार्यालयात असतात. ते शेतकऱ्यांशी थेट संवाद साधत नाहीत, तोपर्यंत शेतीमध्ये प्रगती होणार नाही. त्यामुळे हे अभियान सुरू करण्यात आले आहे. ओडिशा येथून अभियानाला सुरुवात केली असून, हरियाणा, उत्तर प्रदेश, बिहार येथून आता महाराष्ट्रात आलो आहे. त्यानंतर पंजाब आणि उत्तराखंडसह देशभर जाणार आहे.'

Maharashtra Times, 04/06/2025

शेतीसाठी तंत्रज्ञानाची आवश्यकता

केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांची भूमिका

“शेतीच्या भवितव्यासाठी वातावरणीय बदलाला सामोरे जाणारे तंत्रज्ञान विकसित करण्याची गरज आहे. शेती हा उद्योग पूर्णतः निसर्गाच्या लहरीपणावर अवलंबून आहे. भविष्यात हे चित्र बदलण्यासाठी केंद्र सरकार प्रयत्नशील असून, शेतकऱ्यांना भेडसावणाऱ्या सर्व समस्या सोडविण्यावर आमचा भर असणार आहे.

– **शिवराजसिंह चौहान**, केंद्रीय कृषिमंत्री

म. टा. वृत्तसेवा, जुन्नर

‘शेतीच्या भवितव्यासाठी वातावरणीय बदलांना तोंड देणारे तंत्रज्ञान विकसित करणे ही काळाची गरज आहे,’ असे मत केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांनी व्यक्त केले. नारायणगाव कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या टॉमेटो उपबाजाराला भेट देऊन त्यांनी शेतकऱ्यांच्या समस्या जाणून घेतल्या.

दर वर्षी एप्रिल-मे महिन्यांत टॉमेटो उत्पादनावर होणारे नुकसान, वाढते तापमान, विषाणूजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव, वाणांची कमजोरी या बाबी शेतकऱ्यांनी कृषिमंत्र्यांच्या निदर्शनास आणून दिल्या. ईश्वर गायकर यांनी दर वर्षी एप्रिल-मे महिन्यांत टॉमेटो उत्पादकांचे नुकसान होत असल्याचे नमूद केले.

कृषितज्ज्ञ डॉ. सिंग यांनी या समस्येवर उपाय म्हणून ‘काशी तपस’ हे वाण वापरण्याचा सल्ला दिला. शेतकरी प्रतिनिधींनी मजुरी आणि खते यांच्या वाढलेल्या किमती, विषाणूंमुळे बाजारभावात घट; तसेच प्रक्रिया उद्योगाची गरज यावर भर दिला. माऊली खंडागळे यांनी हमी बाजारभावाची गरज व्यक्त केली. प्रियांका शेळके यांनी केंद्र, शेतकरी आणि बाजार समितीच्या संयुक्त भागीदारीत प्रक्रिया उद्योग सुरू करण्याची मागणी केली.

कृषिमंत्र्यांनी बाजारात टॉमेटो लिलावाची प्रक्रिया प्रत्यक्ष पाहून शेतकऱ्यांच्या समस्यांची प्रत्यक्ष अनुभूती घेतली आणि तंत्रज्ञानाधारित उपाययोजना राबवण्याचा निर्धार व्यक्त केला.

प्रत्यक्ष पाहिली बाजारभावाची बोली

टॉमॅटो पिकाचे बाजारभाव कसे फुटतात, त्याचा ‘याचि देही याचि डोळा’ अनुभव केंद्रीय कृषिमंत्र्यांनी घेतला. टोमॅटो पिकाच्या बाजारभावाची बोली कशी लागते, भाव फुटतो तेव्हा हातात काही टॉमेटो घेऊन व्यापारी एक भाव पुकारतो,त्यावर दुसरा त्याच्यापेक्षा अधिक भावाचा पुकारा करतो, मग ही बोली वाढत जाते. तीन वेळा पुकार एका भावावर झाला की तो अंतिम भाव ठरतो. ही प्रक्रिया कशी चालते, हे चौहान यांनी टोमॅटो बाजारात प्रत्यक्ष अनुभवले.

PUNE AGRI HACKATHON 2025

Union minister Shivraj Chouhan announces 9 clean plant facilities, state to get three worth Rs 300 cr

SHUBHAM KURALE
PUNE, JUNE 3

SPEAKING AT the prize distribution ceremony of India's first Agri Hackathon in Pune on Tuesday, Union Agriculture Minister Shivraj Singh Chouhan announced the launch of "Clean Plant Programme" to establish nine horticultural facilities across the country. Chouhan revealed that three of these facilities will be located in Maharashtra, for grapes in Pune, oranges in Nagpur, and pomegranates in Solapur, with an investment of Rs 300 crore.

Addressing the gathering that included Chief Minister Devendra Fadnavis, Deputy Chief Minister Ajit Pawar, Minister of Higher & Technical Education Chandrakant Patil, State Agriculture Minister Manikrao Kokate, Horticulture Minister Bharat Gogawale, and others, Chouhan highlighted Maharashtra's leadership in agriculture production, particularly in horticulture. "There have been persistent challenges, such as a lack of healthy horticultural plants in nurseries. One cannot predict the disease beforehand, and later, when the plant grows fully, it is found with multiple diseases. So the Government of India is launching a 'Clean Plant Programme' to provide virus-free, disease-free plants through dedicated nurseries."

The clean plant initiative will get expert technical guidance from Israel and the Netherlands, while this initiative will complement advanced nurseries, with investments of Rs 3 crore for large nurseries and Rs 1.5 crore for mid-sized nurseries. These nurseries are expected to provide 8 crore disease-free plants.

Chouhan emphasised that PM Modi's vision of Viksit Bharat can only be possible through Viksit Kheti and farmer welfare. "We have over 16,000 scientists inventing in 113 Indian Council of Agricultural Research (ICAR) centres, but their research solutions haven't reached the farms yet. We are working on Lab-Land synthesis that will end this disconnect," he stated.

Devendra Fadnavis thanked Chouhan for launching the 'Clean Plant Initiative' from Pune and praised the allocation of 20 lakh homes through the Rural Development Ministry. "With Maharashtra being the horticulture basket of the country, this initiative will help grow horticulture exports," he said.

Fadnavis highlighted the urgent need for technological intervention in agriculture to combat climate change, rising input costs, and declining productivity.

Despite agriculture engaging 45 per cent of the state's population, an increasing farm labour shortage poses significant challenges. "Technological innovation like AI, blockchain, machine learning and others is the only way to address farmers' growing concerns," he noted.

The hackathon showcased various innovative solutions, including an AI-based chatbot providing scientific solutions to farmers in Marathi, a cotton harvester with AI-led complete crop management, crop protection modules against wild animals, and wireless fertigation systems based on Israeli practices for precise nutrient delivery and water conservation.

Fadnavis announced plans to utilise the state government's Rs 120 crore startup dedicated Fund of Funds along with a similar Central government fund, to provide incubation and financial support for converting participant ideas into scalable startups. "Maharashtra leads in agri startups in the country, and by empowering startups from tier 2, tier 3 cities, we will make them commercially marketable, keeping farmer welfare in mind," he added.

The Chief Minister also emphasised bringing a crop cover scheme with the central government's support to protect farmers from extreme weather-related crop losses.

Chief Minister Devendra Fadnavis, Union minister Shivraj Singh Chouhan and Deputy Chief Minister Ajit Pawar present a cheque to the runner-up of the hackathon on Tuesday. *Express*

Maharashtra Times, 04/06/2025

रोगमुक्त द्राक्ष रोप केंद्र पुण्यात

सोलापूरला डाळिंब, तर नागपूरला संत्री केंद्र; केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांची घोषणा

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'कीड व रोग पडलेल्या रोपांमुळे फलोत्पादन खर्चीक झाले असून, उत्पादनही घटत आहे. शेतकऱ्यांना रोगमुक्त रोपे मिळाली तर फलोत्पादनातील समस्या सुटतील. यासाठी देशात नऊ स्वच्छ रोप निर्मिती केंद्रांची निर्मिती करण्यात येत आहे. त्यापैकी तीन केंद्रे महाराष्ट्रात असून, पुण्यात रोगमुक्त द्राक्ष रोप केंद्र उभारण्यात येणार आहे,' अशी घोषणा केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान यांनी मंगळवारी केली. 'सोलापुरात डाळिंब आणि नागपुरात संत्री रोप केंद्र सुरू करीत आहोत,' असे त्यांनी सांगितले.

पुणे जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या पुढाकारातून कृषी विभाग, महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ आणि कृषी महाविद्यालय यांच्या वतीने सिंचननगर मैदानावर आयोजित 'पुणे आंतरराष्ट्रीय कृषी हॅकॅथॉन'च्या समारोपप्रसंगी ते बोलत होते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील, कृषिमंत्री ॲड. माणिकराव कोकाटे, फलोत्पादन मंत्री भरत गोगावले, कृषी विभागाचे प्रधान सचिव विकासचंद्र रस्तोगी, कृषी आयुक्त सूरज मांढरे, प्रभारी विभागीय आयुक्त कविता द्विवेदी, जिल्हाधिकारी जितेंद्र डुडी, जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गजानन पाटील, जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी संजय काचोळे उपस्थित होते.

'महाराष्ट्र हे फलोत्पादनाचे आगार असून, येथील द्राक्ष, संत्री, डाळिंब, चिकू, भाजीपाला सर्व काही अद्भुत आहे. महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांनी फलोत्पादनात प्रगती करून देशाला दिशा दाखवली आहे. मात्र, रोग पडलेल्या रोपांमुळे शेतकऱ्यांचा खर्च वाढला आहे. हे टाळण्यासाठी महाराष्ट्रात तीन केंद्रे सुरू करीत असून, त्यासाठी केंद्र सरकारकडून ३०० कोटी रुपयांचा निधी देण्यात येईल. शेतकऱ्यांना मोठ्या रोपवाटिकांसाठी तीन कोटी आणि मध्यम आकाराच्या रोपवाटिकेसाठी दीड कोटी अनुदान देण्यात येईल. या प्रकल्पासाठी इस्रायल आणि नेदरलँडची मदत घेण्यात येणार आहे. या रोपवाटिकेतून वर्षाला आठ कोटी रोगमुक्त रोपांची निर्मिती केली जाईल,' असे चौहान यांनी सांगितले.

➤ संबंधित वृत्त...प्लस ४

'शेतकऱ्यांसाठी मामा बोनस'

'भारतीय कृषी संशोधन परिषदेचे (आयसीएआर) १६ हजार शास्त्रज्ञ कार्यरत आहेत. मात्र, प्रयोगशाळेतील संशोधन शेतकऱ्यांपर्यंत पोहचत नाही. 'लॅब आणि लँड'चे नाते जोडण्यासाठी या शास्त्रज्ञांना बांधावर पाठवित आहोत. फलोत्पादन आणि भाजीपाल्यात देशाला जगाचे 'फूड बास्केट' करायचे असून, महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांसाठी राज्य सरकार आहेच आणि त्यांच्या मदतीसाठी 'मामा बोनस'मध्ये आहे,' अशा शब्दांत शिवराजसिंह चौहान यांनी शेतकऱ्यांना आश्वस्त केले.

आशिष काळे

'पुणे आंतरराष्ट्रीय कृषी हॅकॅथॉन' प्रदर्शनाला केंद्रीय कृषिमंत्री शिवराजसिंह चौहान, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील आणि कृषिमंत्री ॲड. माणिकराव कोकाटे यांनी भेट देऊन शेती प्रकल्पांची पाहणी केली.

'संशोधन व्यावसायिक केंद्र उभारा'

'हॅकॅथॉन स्पर्धेतील स्टार्टअप अर्थात नवउद्यम संशोधनापुरते मर्यादित न राहता शेतकऱ्यांच्या बांधापर्यंत पोहोचविण्यासाठी कृषी महाविद्यालयात संशोधन व्यावसायिक केंद्र उभारावे,' अशी सूचना मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी कृषिमंत्री व कृषी आयुक्तांना केली. 'या केंद्रासाठी राज्य सरकार स्टार्टअपसाठीचा १२० कोटी रुपयांचा निधी; तसेच केंद्र सरकारचा निधी उपलब्ध करून देईल,' असे त्यांनी सांगितले.